

Húszéves a vasasszakaszervezet panaszirodájája

Csak a vezetőnek nincs sérelme?

A vasasszakaszervezet panaszirodájája immár húsz éve működik. Évente ezernégyezer ügyet vizsgálunk ki. 1987-ben 1753-at. E panaszok jellegéről, a panaszosokról és az iroda munkájáról beszélgettünk Vas Ferencel, a panasziroda vezetőjével, aki mondandójának hitelesítésére vasaskötegetek tesztet.

— Kik panaszoknak a legtöbbet és miről?

— Munkások küldik az összes panaszok negyvenötven százalékát, harminc százalékot a nyugdíjasok, körülbelül húszat az alkalmazottak.

— Vezetők soha nem panaszkodnak?

— Az utóbbi öt évben három ilyen esetem volt csupán. A vezetők nemigen panaszkodnak, meg tudják védeni magukat. Egyikük azt kérte, segítsünk, hogy a szakszervezeti bizottsággal normalizálják kapcsolatát, a másik abban kérte közreműködésünket, hogy segítségünk megvalósítsa a szakszervezet elmarasztaló véleményét, a harmadik egy gyáregységi igazgató volt, aki ellen fegyelmi eljárást indítottak, mert beosztottai feketemunkát végeztek munkaidőben, az árut pedig értékesítették. Az igazgatót végül leváltották. Mi nem védjük.

Türelmes ügyintézés

— Milyen sérelmekkel jönnek a munkások?

— Leginkább a bért vagy a pótlékokat keveslik, munkakörülményeik hiányosságait vagy a vezetők antidemokratikus módszereit teszik szóvá. Az alkalmazottak inkább munkahelyi problémákra panaszkodnak, két kezemen meg tudom számolni, öt év alatt hányszor reklamáltak bért. A nyugdíjasok főleg segélyezés, szociális juttatások és jogi gondjaikra keresnek orvoslást. Megfigyeljük, hogy minél idősebbek, annál érzékenyebbek, nekünk pedig annál türelmebbnek kell lennünk.

— Mennyire megalapozottak a panaszok?

— Azok a dolgozók, akik rászánják magukat, hogy panasszal éljenek, meg vannak győződve igazukról. Hetvenöt-nolcvan százalékuk joggal. Keves olyan emberrel találkoztam eddig, aki nem fogadta el a döntésünket.

Persze, ketten-hárman mindig akadnak, akiknek hiába magyarázok, nem tudom meggyőzni őket. Ahol a jogsegélyszolgálat és a vállalati szb-k jól dolgoznak, ott nemcsak a panasz kevesebb: a munkahelyi légkör is jobb. Hadd soroljak fel néhány jó példát: a GÖCS, a Dunai Vasmű, a Jászberényi Hűtőgépgyár, a Mosonmagyaróvári Fémcsiszológyár. A Gördölőcsapágygyárban például egyre többen fordulnak jogorvoslatért a szakszervezethez, ami azt jelzi: a jól tevékenykedő szakszervezet meg tudja tartani a tekintélyt.

A leadott jutalom

— Mi volt az első emlékeztetés ügye?

— A Mátravidéki Féművekből kaptam egy levelet, egy munkástól, aki azt írta: Üldözik, lopással vádolják. Elutaztam a vállalathoz, kivizsgáltam az ügyet, s megállapítottam, hogy részben valótlan állított. Kiderült, hogy ivott, mégsem léptek fel szigorúan ellene. Beszélgettem munkatársaival, munkahelyi vezetőivel, a szakszervezeti bizalmival. Így derült ki, hogy családi gondjai is vannak.

Ez a munka nagyon sok energiát, körültekintést és türelmet kíván. Sokat használt, hogy régebben kovács voltam, és dolgoztam mint szakszervezeti bizalmi, mint bérfelelős is. Ezért jobban meg tudom érteni az emberek baját, úgy foglalkozom az ügyükkel, mintha a sajátom lenne. Amikor ezt a munkát elvállaltam, elhatároztam: mindent megteszek, hogy az igazságot kiderítsem. Pedig hát nem könnyű... Régi dolog: mindkét felet meg kell hallgatni. Mindkettőnek nem lehet igaza. Amikor kivizsgáltam az említett ügyet, megírtam a panaszosnak, hogy nem jól látja a dolgokat. Együttal felajánlottam, segítsek elhelyezkedni. Állást is szereztünk neki, szállást is. Nem sértődött meg, hogy nem adtam neki igazat. Bejött hozzám, megköszönte, hogy segítettem rajta.

— Kivizsgálják-e a névtelen leveleket is?

— Mi minden ügyet kivizsgálunk, de a névtelen bejelentések közül tizből hat nem megalapozott. Nemcsak

tevésen informál, hanem bosszúvágy sugallja. Sőt, az is előfordul, hogy más nevében tesznek bejelentést.

— És ha a névtelen feljelentőnek van igaza?

— Nem az a lényeg, ki írta a levelet, hanem, hogy igaz-e? Előfordult már, hogy ilyen bejelentés nyomán kellett leváltani egy vezetőt, mert volt két-három emberre, azok megkeresték azokat, akik jutalmat kaptak, s közölték velük, mennyit kell leadni a vezetőnek.

— A jogsegélyszolgálatok létrehozásával kevesebb lett-e a panasz?

— Az ügyek száma nem csökkent, viszont több lett a munkaügyi kérdés. Ez arra enged következtetni, hogy megváltozott a munkaerőpiac. Felértékelődött a munkahely, sok úgy érkezik át-helyezésekkel, vállalaton belüli átcsoportosításokkal és elbocsátásokkal kapcsolatban. Sok dolgozó a nyugdíj előtt ébred rá, hogy igazolnia kell húsz-harminc vagy negyven évvel ezelőtti éveit, olyan is akadt, aki először 1984-ben akarta bebizonyítani, hogy 1941 óta szakszervezeti tag. Sokan érdeklődnek a korkezdézményes munkakörökről is.

Ne hagyja az igazát

— Vasadolgozók kereshetik igazukat máshol is?

— Sokan rögön a SZOT-hoz, de még inkább az MSZMP KB-hoz, rádióhoz, tv-hez, Népszavához, Népszabadsághoz küldik panaszukat, anélkül, hogy munkahelyükön megpróbálnának orvoslást találni rá. Ennek következtében aztán sok ügy hosszú kerülővel jut el hozzánk. Persze, mindenkinek joga van ott panaszkodni, ahol akar, de sok levelezgetés, sok idő megtakarítható lenne, ha először a munkahelyen próbálkoznának. Az más kérdés, ha ott nem sikerül, akkor felsőbb fórumot keresnek. Én azt javaslom, a dolgozó a bizalmijánál, főbizalmijánál, szb-titkáránál kezdje. Ha pedig munkaügyi vita keletkezik, és nem ért egyet a döntéssel, akkor még mindig fordulhat a döntébi-zottsághoz, ha ezzel sem ért egyet, fellebbezhet a fővárosi és megyei munkaügyi bíróságokhoz is. De semmiképpen ne hagyja az igazát!

U. A.

A SZOT és a Népszava üdülési szolgáltatása

Hol van még szabad beutaló?

A SZOT-tal közös szolgáltatás keretében rendszeresen közzé tesszük: hol, melyik üdülőben van még hely. Célunk, hogy a SZOT-üdülők valamennyi helyét egész éven át vegye igénybe a tagság, ne maradjanak kihasználatlanul a lehetőségek. A szabad beutalójegyekről szerdán és szombaton lapunk 7. oldalán adunk tájékoztatást. Az itt felajánlott beutalókat az olvasók — aktív dolgozók és nyugdíjasok — kérésére az illetékes szakszervezeti bizottságok igényelhetik a felajánló szakszervezetektől.

MISKOLCTAPOLCA, PARK-ÜDÜLŐ, C. épület, felnőtt egyéni beutaló, I. osztály, 14 napos, február 25—március 9-ig, 1 db. A beuta-

ló ára 1148 forint. A beutaló a vegyészszakszervezetben, a 425-594 telefonon igényelhető.

SIÓFOK, CSEPEL-ÜDÜLŐ,

IV. épület, felnőtt egyéni beutaló, férfi részére, I. osztály, 14 napos, február 26—március 10-ig, 1 db. A beutaló ára 840 forint. A beutaló a textilés-szakszervezetben, a 420-357 telefonon igényelhető.

LENGYELORSZÁG, KRAKKO—ZAKOPANE, külföldi turista beutaló, 15 napos, február 29—március 14-ig, 1 db. A beutaló ára 4500 forint. A beutaló a bányász-szakszervezetben, a 420-708 telefonon igényelhető.

BALATONFÖLDVÁR, SZOT-SZANATÓRIUM, felnőtt szanatóriumi beutaló, 21 napos, március 8—28-ig, 1 db. A beutaló ára 1071 forint. Csak orvosi javaslatra a közlekedési szakszervezetben, a 138-468 149 telefonon igényelhető.

PARÁDFÜRDŐ, SZOT-GYERMEKÜDÜLŐ, csoportos gyermekbeutaló, felsőtagozatos fiú részére, 21 napos, március 9—29-ig, 6 db. A beutalók darabja 819 forint. A beutalók a MEDOSZ székesfehérvári bizottságánál, a 22-16130 telefonon igényelhető.

BAKONYBÉL, SZOT-ÜDÜLŐ, felnőtt egyéni beutaló, III. osztály, 14 napos, március 10—23-ig, 1 db. A beutaló ára 686 forint. A beutaló a pedagógus-szakszervezetben, a 427-766 telefonon igényelhető.

BALATONFÖLDVÁR, MSZMP-ÜDÜLŐ, házaspári beutaló, I. A. osztály, 14 napos, március 16—29-ig, 1 db. A beutaló ára 1820 forint. A beutaló a postászsakszervezetben, a 427-324 telefonon igényelhető.

„Szébb, emberibb környezetért!”

Bagolyvári tüsténkedők

Budakeszi nagyközség helyén — mint a jobb helyeken általában — már a rómaiak is jelen voltak, sőt a lankás, szépséges hegyek övezte medence a honfoglalók tetszését is megnyerte. A XVIII. század elején ide telepített német ajkú lakosság eresztett itt erős gyökereket; szorgalmas és szívós svábok, akik szerettek és tudtak dolgozni is meg élni is. Budakeszi a főváros közelében kedélyes, kiegyensúlyozott, sajátos ízű, erős kultúrával bíró településsé formálódott.

Kétszáz éve épült fel a templommal átellenben és vele nagyjából egy időben a Bagolyvár nevű, egyemeletes egyházi iskola, amely ma életveszélyes állagú, s amely 1986. november 1. óta a Budakeszi Szépitő Egyesület használatában van. Használatra ugyan alkalmatlan, de ez a hivatalos megfogalmazás. Az egyesületnek — amely az MTV Natura Szervezősége pályázatának egyik résztvevője —, mindazonáltal komoly tervei vannak vele: helyre akarja állítani, s klubszékházat, helytörténeti, továbbá környezet- és természetvédelmi kiállítást akarnak benne elhelyezni.

Miféle egyetlet állunk szemben? 1985. április 15-én tartották meg alapító közgyűlésüket. A felügyeleti szerv 1985. szeptemberében jóváhagyta működésüket. Céljuk: megőrizni, védeni, gazdagítani a település kedvező adottságait, régészeti, művészeti, építészeti értékeit. Feltárni a múltját, a történetét, összegyűjtve ennek tárgyi értékeit. Mindezt három munkacsoport igyekszik kicsikarni: a helytörténeti-honismereti, a faluszépitő és -védő, valamint a környezetvédelmi. Százötven égvéni és hét ügyvezető jogi tagja van, s célja még a mozgalmi élet folyamatos tétele is. Aki egyáltalán nem ismeri Budakeszi múltját — különös tekintettel az utolsó negyven évre —, azt mondhatja: ez a program kelleme, hasznos, nem túlzottan fesztett. De aki csak egy kicsit is utána néz a történelmeknek, annak azt kell mondania: ez a program merész, fesztett és főként sürgető!

Emlékek

A templom és a Bagolyvár közti szabálytalan tér sáros. Balról alacsony, nem túl rendezett ház zárja le, amelyre tulajdonosa önhatalmúlag a következő táblát akasztotta rikoltó betűkkel: Nem játszótér. Mindennemű labdajáték és rendbontás Tilos! A Bagolyvár falán pedig ez olvasható: e t kíván a gyűület.

Az embernek itt gyanús megmoccan a memóriája. Megestek itt már nagyobb rendbontások is, mint amit állítólag a gyerekek produkálnak. 1945 után, több ezer embert telepítettek ki innen Németországba. Az üresen maradt — és az értékektől gondosan kiürített — házakba erdélyi menekültek és az Alföldről ideirányított szegény tanyasi családok költöztek. Jöttek semmi nélkül, gyerekekkel, mert azt mondták nekik: itt minden lesz. Lovak, tehének, gépek, szerzők, prések, hordók, majorság tele állattal. És semmi sem volt. A hatvanas évek derekától aztán megkezdődtek az igazán kedvezőtlen folyamatok. A régi szép sváb parasztházak java részét hatnyolc tulajdonos között osztották meg, szabályosan felszeletelték őket. Azóta mindenki arra vár — majd a másik tesz valamit. Zömmel olyan emberekről van szó, akiknek mindegy, hol vegetálnak. A falukép, az élet minősége azóta romlik.

Gräffl János szikvizüze a Bagolyvár mellett található. A házigazda tősgyökeres budakeszi, az egyik legjobb lokálpatrióta, s az egylet oszlopos tagja. Ezt mondja:

— Itt van ez a könyv, egy igen jó és részletes monográfia Budakesziről: két éve jelent meg az NSZK-ban. Többet irták, mind kiteleptettek. Azelőtt öt fűvőzenekarunk volt, közülük az egyikben mindenkit Theisnek hívtak — mert e nevezetes rezesbanda egyetlen családra épült.

Bagolyvár

T. Balogh László felvételei

(E sorok írója, aki szintén sváb faluban nőtt fel, itt egy pillanatra ébren kezdett el álmodni. Mert eszébe jutott a rezesbanda szinte mágikus hatalma az emberi lelkeken. Ok fújták a kőbányászok koporsói előtt a Te kisleány ne bándkjál-t, s az ő klarinétjaik rikoltására, trombitáik érces recsegésére, a tuba és a nagydob öblös uhogására és duhogására vonultak az esküvői menetek, ilyenkor az egész falu peckesebben lépett, az emberek tűzbe jöttek és így beszéltek: — Aha! Fújják már!)

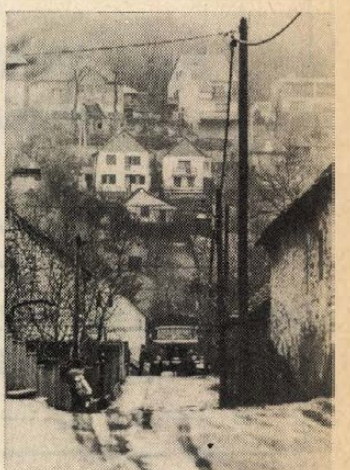
Műhely és otthon

— Ma egyet sem tudunk összehozni — kesereg Gräffl János. — Azelőtt volt Lyra dalkörünk, önálló remek színjátszó körünk, tánciskolánk... Az emberek összejöttek, ami fontos volt, pótolhatatlan és nagyszerű. Ma a tévé és a videó forgácsolja szét az emberi kapcsolatokat. Ez az egyetlen nagyon jó gondolat, de most legközelebb, ha összeülünk, meg fogom kérdezni: öngonnyulészní kívánjuk ezt az ügyet, vagy nekifogunk valaminek konkrétan? Három év alatt önként vállalt hét végi munkával helyre lehetne tenni a Bagolyvárat. A soroksári Szőlészeti Kutató Intézet támogatná minket — fuvarral például. Az erdészek... ök nagyon rendesek, segítenek mindenben. Bár mindenki ezt tenni!

A Mezőtúrról ideszármasztott, „második hullámbeli” Kun Éva keramikuskészítő gyönyörű, ódon, 1938-ban épült sváb parasztházban, pontosabban annak az utcai részében él és dolgozik. Ezek azok az épületek, amelyekről Vörteskoszmán ezt írta Latinovits Zoltán: „Már arányaival is az aranyfészes arányait, az ember isteni arányait sugallja”.

Hát... Más az, amit egy építőművész sugalmaz, és más az, ami van olykor-olykor... Kun Éva házrésze mindenestre ezt sugalmazza. Műhely és vonzó otthon, kemény munka és gyermeknevelés együtt lélegzik benne, a keramikuskészítő és az egyik legjobb, legaktívabb tagja az egyletnek, minden előrevívó akcióban teljes szívvel benne van. Ám, amikor a mellette lévő házrészben lakó M. Lajosné kerül szóba, remegni kezd a keze és a hangja. Az ember megérzi azt, amikor valaki a végén jár tulajdon tartálékainak — és Kun Éva esetében ezt most kétségbevonhatatlanul érzem. Nem kívánom néven nevezni az ember- és környezetellenességnek ezt a fajtáját. M. Lajosnéval nem lehet beszélni, mert többnyire tárgyalásképtelen állapotban van. Nyugodtan nevezhetnénk őt Oszlopos Simeonnak is, akit az éltet, hogy másoknak ártsen, s ezt egy időnként megújított orvosi papírral igyekszik igazolni. És sajnos nem áll egyedül. Ez az a mentalitás, ami a szépitőgyelet tevékenységét ellenpontozza. Az egylet erejét meghaladó módon igyekszik szépitni, újraálmodni a Bagolyvárat — míg mások rövid idő alatt harmadszor verik be az ablakait. Egyetlen kérdés: valóban nincs ma olyan hatalom Magyarországon, ami ezt a romboló, aszociális életvitelt erőlyesen felelősségre vonná? Nincs?

Dr. Szalóky Gyula, a szépitőgyelet titkára:

Egy megbüvölendő terepszakas

— Amikor omlatag szék-házépületünket birtokba vettük, fel kellett figyelni arra, hogy a településnek ez az exponált része — tulajdonképpen a szíve — milyen elhanyagolt állapotban van. A terület tengelyében átfolyó kis patak medre rendezetlen, a tér, az utak burkolatlanok, por gomolyog és füst, a patakmeder és környéke pedig hulladéklerakóhelyként funkcionál. A szép régi épületek homlokzata, kerítése szomorúan elhanyagolt. Átfogó rekonstrukcióra készülünk tehát. A patakmeder tisztítására, szabályozására, parkosításra, téréburkolásra. Szorgalmazzuk a gázfűtésre való áttállást (a gőldgázvezeték elosztó hálózata már kiépült), a hulladékgyűjtést, a lomtalanítást. Javaslatot teszünk a magán- és állami tulajdonú épületek helyreállítására. Mindenben segítünk, amiben csak lehetséges. Több utcaképnünk olyan építészeti értéket képvisel, amelyet nem szabad veszni hagyni! Nyáron építőtábor fogunk szervezni, ebben segít a II. kerületi KISZ-bizottság és a Budai Erdő- és Vadgazdaság is. A fiatalokat három terepszakoszon vetnénk be: a Vadaspark gondozására; a patakmeder és téréburkolat „búvölésére”, és a sporttelep finom rendezésére.

Remény

A hagyományok tehát még élnek — s ha jobb idő jön számunkra, úgy mozdulnak majd, mint tavasszal a méhkas lakói vagy mint a rügyekben a feszítő nedvek. A riportkrónika viszont szikár műfaj — ne lírizáljunk tehát, nézzük a konkrétumokat. A Budakeszi Szépitő Egylet 1988. január 30-án bált rendezett, ahol a nemes célra önzetlenül adakozók emléklapokat kaptak. E becses okirat hátlapjára érdemes odafigyelni. Egy régi, békebeli nyarat idéz fel, amelyet 1911. július 16-án a „Ruzicska” kerthelyiségben rendezett nyári ünnepség tett emlékeztetéssé. Az újranyomatott egykori plakát szerint a rendezés minden tekintetben „páratlanul fényes” volt, s női szépségversennyel kötetlenül össze. Kezdetét három agyúlovás jelezte. Fellépett az 52. gyalogezred zenekara, volt tréfás halászerzeny, konfetti- és szerpentin-csata, és „ingenymeri két-ézer méteres szerlemmel”.

A riporterkronika reménykedik. Sőt... már-már szilárdan bízik a kedélyes nyarak, a ropogós farsangok visszatérésében — Budakeszi visszazsépülésében!

Baróti Szabolcs

A Papíripari Vállalat

Pesterzsébeti Papírgyára

(Budapest XX., Helsinki u. 101.)

felvesz:

egy műszakos munkarendbe

VILLANYSZERELŐKET,

LAKATOSOKAT tmk-munkára.

Magas kereseti lehetőség, kiváló szociális körülmények.

Gyáregységünk albréti hozzájárulást fizet:

Budapest területére 370 Ft/hó, vidékre 300 Ft/hó.

Jelentkezés: a gyáregység munkaügyi osztályán, személyesen vagy a 278-435/119 telefonszámon.